

Pätevyyden toteamislakiehdotusluonnos

ja

Ympäristöministeriön tietomalliasetus

Sisällön esittely

- Topten 5.10.2022 Hanasaari
- Pekka Virkamäki
- lainsäädäntöneuvos

Valmistelu

HE laiksi rakentamislain pätevyyksien toteamisesta

- Valmistelu käynnistyi syksyllä 2021
- Tavoiteaikataulu HE lokakuu 2022. Ei budjettilaki.
- Voimaan rakentamislain kanssa 1.1.2024. Siirtymäsäännökset.

Rakentamislain säännökset pätevyudet

- Pätevyudet
  - Pätevyystasojen määrittelyt lähes ennallaan. Vaativan ja poikkeuksellisen vaativan väliin ”Erittäin vaativa”.
  - Suunnittelijoiden ja työnjohtajien määrittelyt lähes ennallaan. Koulutus ja kokemus
  - Lähtökohtaisesti samoja kuin MRL. Koulutusvaatimuksia tarkennettu ympäristöministeriön ohjeilla
- Pätevyuksien toteaminen muuttuu
  - Pätevyuksien (koulutus+kokemus) toteaminen siirretään hyväksytylle toimielimelle.
    - Määräaikainen julkisesti luotettava todistus
- Volyymit
  - Arviolta n.20 000 henkilöpätevyyttä ja noin 15-20 000 henkilöä
  - Todetaan vuosittain noin 60 000 tapausta 280 rakennusvalvonnassa. Säästö kunnissa n. 20-35 htv.

Henkilön pätevyys koulutuksen ja kokemuksen osalta tarkistetaan todistuksella rakennusvalvonnan toimesta hankkeen vaativuuden ja siihen liittyvän kyseisen tehtävän kelpoisuustarkastelussa

- Rakennusvalvonta määrittelee tehtävän ja ja toteaa kelpoisuuden

Reunaehdot

- Rakentamislaki
  - Suunnittelijan/työnjohtajan on osoitettava pätevyytensä ”ympäristöministeriön valtuuttaman toimijan antamalla todistuksella” (RaL71 § 3 mom. ja 75 § 2 mom.)
  - Rakennusvalvonnan on tarkistettava onko suunnittelijalla/työnjohtajalla ”todistuksella osoitettu pätevyys kyseiseen tehtävään”
- Ammattipätevyyslaki (1384/2015) (Direktiivi ammattipätevyyksien tunnustamisesta (36/2005/EY)
  - Suhteellisuusasetus 376/2020 Valtioneuvoston asetus ammatteja koskevan sääntelyn hyväksymistä edeltävästä suhteellisuusarvioinnista. Säännelty ammatti. (Rakentamislaki)
  - ”Oikeudesta harjoittaa ammattia toisessa maassa hankitun ammattipätevyuden nojalla päättä sama taho, joka myöntää oikeuden ... Suomessa suoritettun tutkinnon tai koulutuksen perusteella” (4 §)

Valtuutettu toimija/toimielin

- Valtuutetulla toimielimellä tulee olla
  - koulutukseltaan ja kokemukseltaan pätevä henkilökunta hakemaltaan suunnittelualalta tai pätevyys työnjohtotehtävän alta;
  - tekniset, hallinnolliset ja taloudelliset edellytykset tehtävän hoitamiseen;
  - monijäseniset eri pätevyysalojen asiantuntijalautakunnat, jotka päättävät todistuksien myöntämisestä.
- Hakijan on esitettävä tiedot
  - riippumattomuudestaan; tehtävän hoitamiseen tarvittavasta henkilöstöstä ja heidän pätevyystään; asiantuntijalautakunnasta ja päätöksentekomenettelystä; laitteistosta ja tarvittavista ohjelmistoista; taloudellisista edellytyksistä; rekisterin ylläpidosta; voimassa olevasta vastuuvakuutuksesta tai siihen rinnastettavasta järjestelystä.
  - Tarkempia säännöksiä hakemuksesta toimielimeksi voidaan antaa ympäristöministeriön asetuksella.
- Toimielimen on pidettävä rekisteriä myöntämistään voimassa olevista pätevyystodistuksista.
  - Toimielin toimii rekisterinpitäjänä 1 momentissa tarkoitetun rekisterin osalta.
  - Rekisteri sisältää seuraavat tiedot:
    - todistuksensaajan nimi ja kotipaikka; todistuksen myöntämisaikajankohta ja voimassaolo; myönnetyn pätevyuden pätevyysala ja pätevyystaso; pätevyystodistuksen myöntäjä; rakentamislain 83 §:n ja 87 §:n nojalla kunnan rakennusvalvontaviranomaisen lainvoimaisella päätöksellä antaman rajoituspäätöksen tunnistetiedot ja rajoituksen voimassaolo.
  - Rekisteristä annettavat tiedot on pidettävä yleisesti nähtävänä

Ympäristöministeriö

- Valtuuttaminen
  - Ympäristöministeriö voi valtuuttaa hakemuksesta Suomessa rekisteröidyn yrityksen tai yhteisön myöntämään luonnolliselle henkilölle rakentamislaisissa tarkoitettuja todistuksia pätevydestä rakentamisessa.
- Valvonta
  - Valtuutetun toimielimen toimintaa valvoo ympäristöministeriö.
  - Varoitus, toiminnan keskeyttäminen, valtuutuksen peruuttaminen
- **Ulkomaisten rakentamisen tutkintojen vastaavuus**
  - Perustana rakentamislain todistusvaatimus pätevyyden osoittamiseksi (säännelty ammatti , Ammattipätevyyslaki 4 §)
  - Ympäristöministeriö myöntää todistukset niistä ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain (1384/2015) mukaisten rakentamisen tutkintojen vastaavuuksista, joka liittyvät rakentamislain mukaisiin tutkintoihin. (Perälauta erityistapauksessa)
  - Ympäristöministeriö valtuuttaa toimielimen antamaan 1 momentissa tarkoitetun todistuksen ulkomaisen tutkinnon vastaavuudesta osana pätevyystodistuksen myöntämistä. (n 100 tapausta vuosittain, Opetushallituksen tieto)

Luonnollinen henkilö todistuksen saaja

• Hakemus

- Henkilön on haettava todistusta ympäristöministeriön valtuuttamalta toimielimeltä, jos hän aikoo toimia suunnittelijana tai työnjohtaja rakentamislain mukaisessa hankkeessa, johon pätevyyden osoittamiseen vaaditaan todistus.
- Pätevyytodistus on toimielimen myöntämä rakennusvalvonnalle annettava selvitys rakentamislaisissa määritellyistä suunnittelijoiden ja työnjohtajien pätevyyksistä, jotka edellyttävät todistusta.

• Sisältö

- Todistuksen myöntäjän tunnistetiedot; Päätöstiedot; Pätevyydenhaltijan nimi ja kotipaikka; Tiedot tutkinnosta ja sen tasosta; Osaamisalat ja vaativuusluokat; Todistuksen voimassaolo .
- Lisäksi pätevyytodistuksen liitteenä on pätevyyden myöntämisen perusteena olevat tarkemmat tiedot tutkinnosta, muusta koulutuksesta sekä eritellyt tiedot kokemuksesta.

• Ympäristöministeriö voi antaa tarkemmat ohjeet todistuksen muodosta ja sisällöstä.

• Ympäristöministeriö voi erityisestä syystä myöntää pätevyytodistuksia.

• Pätevyytodistuksen voimassaolo

- Pätevyytodistus lakkaa ilman eri toimenpiteitä sille määritellyn voimassaoloajan kuluttua, ellei sitä ennen määräajan päättymistä tehdystä hakemuksesta uusita.

Voimassaolo, maksut, muutoksenhaku, siirtymäsäännös

• *Voimassaolo*

- Pätevyystodistus voidaan myöntää enintään seitsemäksi vuodeksi.
- Pätevyystodistus voidaan peruuttaa, jos se perustuu olennaisesti vääriin selvityksiin.

• *Maksut*

- Toimielimellä on oikeus periä pätevyyttä koskevista päätöksistä ja todistuksista maksuja, jotka kattavat toiminnasta aiheutuvat kulut.
- Ympäristöministeriön asetuksella säädetään tarkemmin maksujen perusteista.

• *Muutoksenhaku*

- Tässä laissa tarkoitettuun toimielimen päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).
- Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)
- Toiminnan keskeyttämistä tai valtuutuksen peruuttamista koskevaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

• *Siirtymäsäännökset*

- Ympäristöministeriö voi hyväksyä viranomaisen, yrityksen tai yhteisön ennen tämän lain voimaantuloa myöntämät pätevyudet tämän lain mukaisiksi pätevyyksiksi joko kokonaan tai osittain enintään viiden vuoden ajaksi tämän lain voimaantulosta.
- Ympäristöministeriö voi ennen tämän lain voimaantuloa tehdä päätöksen toimielimen valtuuttamisesta myöntämään rakentamislaisissa tarkoitettuja todistuksia päätöksistä rakentamisessa. Tässä laissa tarkoitettuja todistuksia ei voida kuitenkaan myöntää ennen rakentamislain ja tämän lain voimaantuloa.

Ympäristöministeriön tietomalliasetus

- Valtuudet Rakentamislain 6 luvussa

Rakentamislaki voimaan 1.1.2024. Ei siirtymäaikaa

- Pakollinen tietomallien toimittaminen suunnittelumalli Ark rakennuslupapäätöksen liitteenä
- Toteumamalli Ark+Ram, Rak, TaTe + tuotetiedot ennen loppukatselmusta

- **Avainsanat:**

- Tietomalli; Suunnittelumalli; Toteumamalli; Kone luettava tieto; Y-alusta; Yhteentoimivuus; Käyttö- ja huolto-ohje; IFC; YTV14 ja muut; Tietomallikoordinaattori; Rava2; Rava3Pro;

- **Asetuksen aikataulu**

- Käynnistetty 9/2022 valmis kevät 2022

”Tietomalliasetus” Rakentamislaki 6 Luku

- *60 § Rakennuksen tietomallimuotoinen suunnitelma*
- **Rakennuksen tietomallimuotoisella suunnitelmalla** tarkoitetaan rakennuksen tietojen kokonaisuutta koneluettavassa ja yhteentoimivassa tietorakenteessa sisältäen rakennuksen sijainnin, geometrian ja muodon kolmiulotteisena mallina sekä tiedot rakennuksesta. Rakennuksen suunnitelman (**suunnitelmamalli**) rakennuskohdetiedot sisältävät pääasialliset tiedot rakennuksesta ja rakennusosista ja niiden ominaisuuksista.
- Rakennuksen toteutusta vastaavan suunnitelman (**toteumamalli**) rakennuskohdetiedot sisältävät tiedot toteutuneesta rakennuksesta mukaan lukien suunnitelmamallista poikkeavat tiedot sekä pääasialliset tiedot rakennustuotteista ja niiden ominaisuuksista.

Rakentamislupahakemus

- **61 § Rakentamislupahakemus**

- Rakentamishankkeeseen ryhtyvän rakennuspaikan omistajan tai haltijan on haettava kunnalta rakentamislupaa kirjallisesti. Rakentamislupahakemukseen on liitettävä rakennuskohteesta ja sen laajuudesta riippuen:
  - 1) rakennussuunnitelmaan sisältyvät pääpiirustukset, jotka rakennussuunnittelija varmentaa allekirjoituksellaan;
  - 2) rakennuksen rakennussuunnitelmia vastaava suunnitelmamalli tai tiedot koneluettavassa muodossa tai muun kuin rakennuksen osalta selvitys rakennuskohteesta ja sen vaikutuksista ympäröivään alueeseen;

- **68 § Rakentamislupahakemuksen käsittely**

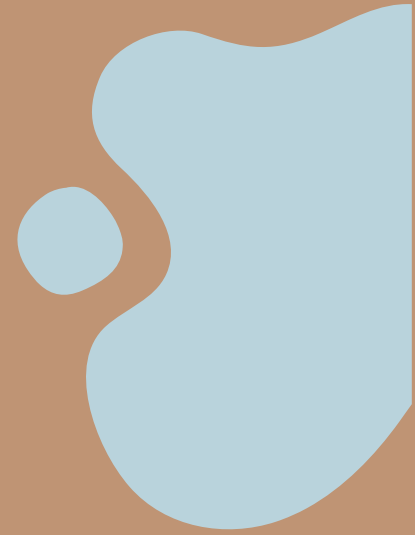
- Rakentamislupaa myönnettäessä kunnan rakennusvalvontaviranomainen hyväksyy pääpiirustukset ja niitä vastaavan rakennuskohteen suunnitelmamallin tai koneluettavat tiedot rakentamisessa noudatettaviksi.

- **69 § Erityissuunnitelman toimittaminen**

- Rakentamishankkeeseen ryhtyvän tai pääsuunnittelijan on huolehdittava siitä, että rakennuskohdetta koskeva erityissuunnitelma ja sitä vastaava suunnitelmamalli tai koneluettavat tiedot toimitetaan rakennusvalvontaviranomaiselle ennen kuin ryhdytään työvaiheeseen, jota suunnitelma koskee.

Kiitos

**Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment**

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

